

Aan Gemeente Almere

Afzender Joost Rovers, Patrick Tazelaar

Datum Utrecht, 14 november 2024

Betreft Nadere onderbouwing tarieven begeleiding

Aanvullend onderzoek jeugdhulp zonder verblijf

1.1 Achtergrond

De gemeente Almere heeft in het voorjaar en zomer van 2024 een procedure voor open house doorlopen voor de contractering van jeugdhulp zonder verblijf, onderdeel begeleiding. Kort na de sluitingsdatum voor inschrijvingen is door één van de aanbieders een kortgeding aangespannen, omdat zij bezwaren had tegen de door de gemeente Almere vastgestelde tarieven op dit perceel. Op 15 oktober 2024 heeft de Rechtbank Midden-Nederland haar vonnis¹ van dit kortgeding gepubliceerd.

De rechter oordeelt dat “*dat [de] Gemeente niet aan haar onderzoeks- en onderbouwingsverplichting heeft voldaan*” in de procedure om te komen tot reële tarieven in het kader van de Jeugdwet. In het vonnis heeft de rechter een aantal factoren genoemd waar hij in zijn uitspraak op doelt.

Naar aanleiding van het vonnis heeft de gemeente Almere ons gevraagd om *aanvullend* onderzoek uit te voeren op verschillende in het vonnis genoemde factoren. Met de informatie uit het aanvullend onderzoek en eerder door Significant uitgevoerd kostenonderzoek, kan de gemeente opnieuw afwegingen maken op deze factoren en haar afwegingen nader onderbouwen. Hiermee kan de gemeente Almere opnieuw het reële tarief voor jeugdhulp zonder verblijf vaststellen om vervolgens de open house procedure te vervolgen om tot een gunningsbesluit te komen.

In dit document zijn de uitkomsten uit het aanvullend onderzoek beschreven en de afwegingen die de gemeente Almere op basis hiervan maakt.

1.2 Scope van het aanvullend onderzoek

De rechter heeft in zijn vonnis een aantal factoren genoemd waar niet aan de onderzoeks- en onderbouwingsverplichting is voldaan. Het gaat om de volgende (kostengerelateerde) factoren²:

1. Huisvesting;
2. Verhouding tussen directe cliëntgebonden tijd en indirecte cliëntgebonden tijd;
3. No-show;
4. Tolkdiensten;
5. Extern personeel (Personeel Niet In Loondienst, kortweg PNIL).

¹ [Uitspraak rechtbank Midden-Nederland](#)

² Kosten voor de zorg in KBCs worden door de gemeente via een andere procedure behandeld

Deze factoren hebben betrekking op de volgende percelen en producten:

- a. Perceel 1: basis:
 - i. Begeleiding-individueel basis;
 - ii. Begeleiding-groep basis;
- b. Perceel 2: specialistisch:
 - i. Begeleiding-individueel specialistisch;
 - ii. Begeleiding-groep specialistisch;
- c. Perceel 3: dagbesteding:
 - i. Dagbesteding basis;
 - ii. Dagbesteding specialistisch.

De scope van dit aanvullend onderzoek is beperkt tot de hiervoor genoemde factoren. Tevens merken we hierbij op dat de gemeente Almere voornemens is om de in het vonnis benoemde zorg geleverd in Kinderbehandelcentra (kortweg KBC) nader te verkennen. De gemeente is nog steeds van mening dat een groot deel van de huidige KBC-doelgroep effectieve jeugdhulp kan krijgen op basis van de eisen en tarieven zoals nu gesteld binnen de percelen begeleiding. De gemeente kan zich echter ook voorstellen dat er wellicht een (kleine) groep jeugdigen is die niet voldoende effectief en integraal bediend zou kunnen worden vanuit het perceel begeleiding met de eisen zoals die nu zijn gesteld (bijvoorbeeld ten aanzien van eisen aan de deskundigheid van personeel) en het daarbij behorend tarief. Voor deze doelgroep die onderzoekt de gemeente de ontwikkeling van een nieuw perceel.

De contractuele eisen en voorwaarden voor de hiervoor beschreven percelen en producten zijn verder ongewijzigd. Ons onderzoek is derhalve gebaseerd op de hiervoor beschreven percelen en producten. Dit is in het onderzoek ook gecommuniceerd aan aanbieders.

1.3 Proces

Het vonnis impliceert dat de gemeente aanvullend onderzoek dient (te laten) doen. De rechter heeft aangegeven om per 1 januari 2025 alsnog de raamovereenkomsten te laten ingaan. Het gevolg is dat de periode voor aanvullend onderzoek tussen half oktober en half november 2024 ligt. De gemeente Almere heeft derhalve besloten om vier activiteiten uit te (laten) voeren:

- a. De gemeente Almere heeft ons gevraagd om aanvullend onderzoek uit te voeren onder lokale en regionale aanbieders van jeugdhulp gericht op de genoemde factoren. De uitvraag³ hiervoor hebben we zo efficiënt mogelijk opgezet om de administratieve lasten bij aanbieders te beperken en de respons – in de korte periode – maximaal mogelijk te maken;
- b. De gemeente Almere heeft ons gevraagd om een benchmark uit te voeren op de genoemde factoren om een vergelijking te maken met andere gemeenten;
- c. De informatie die volgt uit a. en b. hebben wij geanalyseerd en doorgnomen met de gemeente Almere. De gemeente Almere heeft voor alle factoren een voorlopige afweging gemaakt en deze onderbouwd;

³ De uitvraag is als bijlage C bij dit memo gevoegd

- d. De uitkomsten uit c. zijn door ons in samenwerking met de gemeente Almere besproken en getoetst bij aanbieders op 11 november 2024 in twee consultatiesessies. Vervolgens heeft de gemeente Almere aan de hand van de uitkomsten uit c. en de consultatiesessies definitieve keuzes gemaakt voor de verschillende factoren.

Alle uitkomsten uit de hiervoor beschreven activiteiten zijn beschreven in dit memo.

2. Resultaten aanvullend onderzoek

2.1 Resultaten uitvraag

Zoals genoemd, hebben wij een uitvraag uitgezet onder aanbieders van begeleiding die bekend zijn bij de gemeente. Dit betrof 47 aanbieders. In totaal hebben 20 aanbieders de uitvraag ingevuld en aan ons retour gestuurd. De resultaten uit de antwoorden van aanbieders zijn in deze paragraaf beschreven.

Overhead inclusief huisvestingskosten, tolkdiensten en PNIL

Voor de factoren huisvestingskosten, tolkdiensten en PNIL (factoren 1, 4 en 5) is de gemeente Almere uitgegaan van een definitie voor “overhead” (zie bijlage c), gebaseerd op de definitie van overhead uit het Berenschot model. Dat houdt in dat deze factoren onderdeel uitmaken van een totale overheadcomponent die wordt berekend als opslagpercentage over de totale directe personele lasten. Dit uitgangspunt is eveneens gehanteerd in het in [2022] door ons uitgevoerde kostenonderzoek. De gemeente Almere had voor de contractering besloten tot een opslag voor deze onderdelen van respectievelijk 39,9% en 41,9% op de personele lasten voor individuele begeleiding en begeleiding groep.

De uitvraag die we in het aanvullend onderzoek hebben opgesteld, richt zich dan ook op de overhead. In de uitvraag is aanbieders gevraagd of ze met opslagen van respectievelijk 39,9% en 41,9% financieel gezien uit kunnen. Hierbij is expliciet de volgende beschrijving gegeven (waar huisvestingskosten, PNIL en tolkdiensten onderdeel van uitmaken): *‘Onder overhead verstaan we alle kosten niet zijnde directe personele lasten (kosten voor salaris, eindejaarsuitkering, vakantie-uitkering, werkgeverslasten/sociale lasten van zorgpersoneel). Het gaat om de som van alle overige kosten. Het gaat hier om:*

- a. *Kosten voor niet-zorgpersoneel: Management, staf, financieel & administratief personeel, ICT-personeel, P&O, arbo en opleidingen, secretariaat;*
- b. *Overige personele kosten: kosten voor externe inhuur, kosten voor tolken, opleidingskosten;*
- c. *Materiële kosten: ICT, energiekosten, hotelmatige kosten zoals schoonmaak, huisvestingskosten, inventariskosten, reiskosten;*
- d. *Overige materiële kosten: voedingskosten, cliëntgebonden materiële kosten;*

Het percentage overhead berekenen we als opslag op de directe personele lasten.’

Als resultaat op onze uitvraag in het aanvullend onderzoek hebben aanbieders als volgt gereageerd:

- a. 13/20 aanbieders geven aan uit te kunnen met deze opslagen;
- b. 5/20 aanbieders geven aan niet uit te kunnen;

- c. 2/20 aanbieders konden geen bruikbare gegevens aanleveren onder deze definitie van overhead.

Hieruit volgt dat het merendeel van de respondenten uit kan met de initiële opslag. De aanbieders die niet uit kunnen zijn de relatief grotere aanbieders. Aan hen is in de uitvraag gevraagd om aan te geven welke opslag – gegeven de definitie van overhead - voor hen wel dekkend zou zijn. In onderstaande tabel zijn de antwoorden beschreven:

Begeleiding individueel basis & specialistisch	Begeleiding groep basis	Begeleiding groep specialistisch
41,70%	43,30%	43,30%
43,54%	43,80%	43,80%
43,80%	55%	55,60%
45,00%	-	57,00%
45,30%	-	-

Tabel 1. Overzicht overhead aanbieders die niet uit kunnen met overhead kostprijsonderzoek 2024.

Zoals blijkt uit bovenstaande tabel komen de grotere aanbieders variërend van 1,8% - 15,1% hoger uit, dan de opslag die de gemeente hanteert.

Verhouding directe- en indirecte cliëntgebonden tijd voor individuele begeleiding

Voor de factor verhouding directe- en indirecte cliëntgebonden tijd (factor 2) hebben we in de uitvraag eveneens aanvullende vragen gesteld. In de contractvoorwaarde voor de openhouse procedure heeft de gemeente beschreven dat zorgaanbieders zowel direct- als indirect cliëntgebonden tijd mogen declareren. Wel geldt hierbij de voorwaarde dat aanbieders indirect cliëntgebonden tijd tot een maximum ten opzichte van het aantal direct cliëntgebonden uren mogen declareren. De gemeente heeft in de contractvoorwaarden (Programma van Eisen) gesteld dat de omvang van het aantal indirecte cliëntgebonden uren niet meer mag zijn dan 25% van het totaal aantal gedeclareerde uren (de som van de direct cliëntgebonden uren en indirect cliëntgebonden uren). Uitgaande van bijvoorbeeld 4 uur cliëntgebonden tijdsbesteding, betekent dit dat een zorgaanbieder 3 uur direct-clientgebonden tijd en 1 uur indirect cliëntgebonden tijd mag declareren.

Om te toetsen of aanbieders in de praktijk uit kunnen met deze verhouding is in de uitvraag gevraagd of het aandeel 25% indirect cliëntgebonden tijd overeenkomt met de zorgpraktijk. En indien dit niet het geval is te onderbouwen hoe deze verhouding er bij hen uitziet. Als resultaat op onze uitvraag in het aanvullend onderzoek hebben aanbieders als volgt gereageerd:

- a. 16/20 aanbieders geven aan dat de verhouding 75/25 passend is bij hun zorgpraktijk;
b. 4/20 aanbieders geven aan niet uit te kunnen met deze verhouding.

Het overgrote deel van de aanbieders kan uit met de verhouding 75/25. De 4 aanbieders die aangeven niet uit te kunnen zijn relatief grotere aanbieders. Zij geven aan dat deze verhouding niet past bij met name de specialistische jeugdhulp, omdat ze hiervoor meer tijd nodig hebben voor verslaglegging en voorbereiding. Als onderbouwing hebben zij de volgende antwoorden gegeven:

Indirect benodigd – basis	Indirect benodigd - specialistisch
25%	50%
35%	50%
50%	50%
-	50%

Tabel 2. Overzicht benodigde indirecte tijd aanbieders die niet uit kunnen met verhouding 75/25.

Vergoeding voor no-show

Vergoeding voor no-show betreft volgens de definitie van de gemeente Almere zoals beschreven in de contractvoorwaarden de uren waarop jeugdige en/of (pleeg)ouder(s)/verzorger(s) niet zijn komen opdagen of wanneer de afspraak binnen 24 uur wordt afgezegd. Wanneer de afspraak eerder dan 24 uur van tevoren wordt afgezegd is dit geen no-show.

In de uitvraag hebben wij verschillende vragen gesteld aan aanbieders. Ten eerste is gevraagd naar het aandeel uren no-show in de zorgpraktijk in 2023. De ruime helft van de aanbieders (11/20) hebben een no-show van 0%, terwijl andere aanbieders wel no-show hebben of dit niet registreren. Het gemiddelde over alle respondenten die aangeven te maken te hebben met no-show (9) komt uit op 2,09%.

Daarnaast is aanbieders in de uitvraag ook gevraagd of de hoeveelheid niet-productieve uren die verwerkt zijn in het tarief (zijnde 176 uren) voldoende ruimte bieden om kosten als gevolg van no-show, die niet om te zetten is naar cliëntgebonden uren, te dekken. Als resultaat op onze uitvraag in het aanvullend onderzoek hebben aanbieders als volgt gereageerd:

- 11/20 aanbieders geven aan dat zij dit kunnen dekken vanuit de niet-productieve uren;
- 3/20 aanbieders geven aan dat de niet-productieve uren hiervoor ontoereikend zijn;
- 6/20 aanbieders geven aan dit niet dusdanig te registreren en dat ze hier geen antwoord op kunnen geven.

Ten slotte is aanbieders gevraagd of het maximum van 25% indirect cliëntgebonden tijd ruimte biedt voor uren no-show die besteed worden als indirect cliëntgebonden tijd. Als resultaat op onze uitvraag in het aanvullend onderzoek hebben aanbieders als volgt gereageerd:

- 10/20 aanbieders geven aan dat zijn no-show kunnen dekken vanuit de indirect cliëntgebonden tijd;
- 5/10 aanbieders geven aan dat de indirect cliëntgebonden tijd onvoldoende is om de no-show te dekken. Op dit punt gaven 4 aanbieders in de vorige paragraaf al aan dat 25% onvoldoende was en daarmee kunnen zij no-show hier ook niet mee dekken;
- 5/20 aanbieders geven aan dit niet dusdanig te registreren en dat ze hier geen antwoord op kunnen geven.

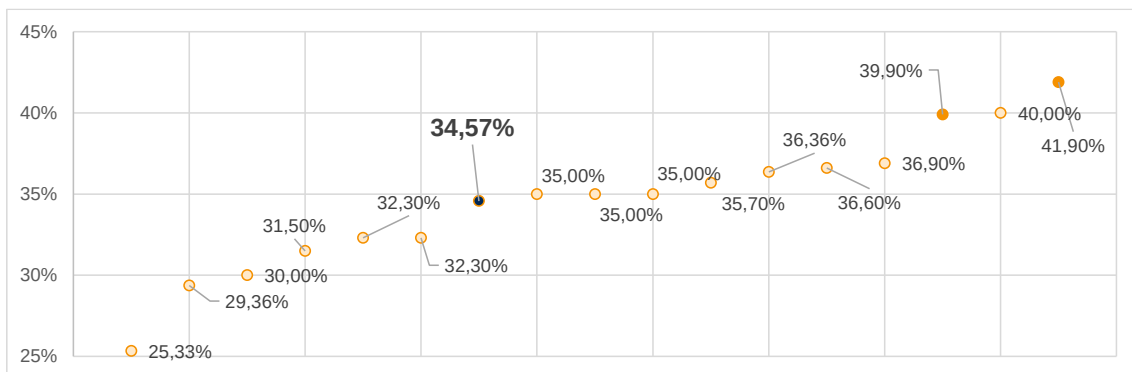
2.2 Resultaten benchmark

Naast een uitvraag onder aanbieders, hebben wij ook benchmarkinformatie verzameld en geanalyseerd op de genoemde factoren. In deze paragraaf hebben wij de uitkomsten hiervan beschreven.

Overhead inclusief huisvestingskosten, tolkdiensten en PNIL

Verschillende gemeenten en onderzoekers hanteren in hun onderzoeken, analyses en afwegingen verschillende definities voor de factor overhead. Om een zuivere vergelijking te maken hebben wij alle waarden die zijn verzameld in het kader van de benchmark in onderstaande grafiek omgerekend naar de definitie van de gemeente Almere (zie paragraaf 2.1 en bijlage B). Deze benchmark heeft betrekking op 14 waarnemingen van 9 gemeenten (exclusief de gemeente Almere).

Figuur 1. Benchmark overheadpercentages

Uit bovenstaand figuur blijkt dat gemeenten in de benchmark gemiddeld genomen een overheadpercentage van 34,57% hanteren voor ambulante jeugdhulp. Dit is een gemiddelde van zowel individuele- en groepsbegeleiding, als ook reguliere en specialistische hulp.

Het overhead percentage dat de gemeente Almere hanteert in de contractering (donkeroranje stipjes) ligt hiermee aan de bovenkant van het spectrum, waarbij de opslag van 41,9% hoger ligt dan de hoogste waarde in de benchmark. In 3 van de gemeenten in de benchmark wordt aangegeven dat huisvestingskosten onderdeel uitmaken van de overhead. De andere gemeenten geven aan dat huisvestingskosten geen onderdeel uitmaken van de overhead, maar dat dit ook niet nodig is voor ambulante producten. Huur van bijvoorbeeld het kantoorpand van de zorgaanbieder vallen wel gewoon onder de definitie van overhead. Voor dagbesteding en zorg met verblijf, hebben deze 6 gemeenten separate kostencomponenten geformuleerd. Regio Lekstroom rekent dit ook toe aan dagbehandeling.

Met betrekking tot huisvestingskosten, zoals hierboven genoemd, hanteren enkele gemeenten/regio's (Gooi & Vechtstreek en Lansingerland) alleen voor dagbesteding en verblijf een separate opslag. Deze opslag koppelen ze aan het normatief huisvestingscomponent (NHC) & normatief inventariscomponent (NIC) zoals de NZa deze heeft vastgesteld voor de langdurige zorg. Deze varieert tussen de €6 - €7,50 per cliënt, per dagdeel van 4 uur. Deze werkwijze sluit ook aan op de handreiking 'Inzicht in Tarieven'⁴, waarbij expliciet wordt vermeld dat *'huisvestingskosten alleen [worden] gerekend als materiële cliëntgebonden kosten voor zorgvormen met zorg met verblijf'*. Het is daarmee in lijn met landelijke praktijk om geen separate huisvestingskosten te rekenen voor ambulante producten maar alleen voor dagbesteding of zorg met verblijf.

⁴ [Handreiking Inzicht in tarieven | Publicatie | Rijksoverheid.nl](#), pagina 6

PNIL

Voor de factor PNIL zijn relatief weinig gemeenten gevonden (4) die deze expliciet vermelden in hun onderbouwing voor reële tarieven. De 4 gemeenten die hier wel expliciet melding van maken nemen een opslag van 1% tot 2% op in de berekening van de kosten van het uitvoerend personeel (de directe personele kosten voor de zorg). Bij andere gemeenten wordt PNIL niet expliciet benoemd. In onderstaande tabel hebben wij de waarden van de 4 gemeenten die expliciet melding maken van PNIL weergegeven:

Regio	Opslag PNIL	Overhead
Gooi & Vechtstreek	1%	35,0%
Centraal Gelderland	1,56%	32,9%
Alkmaar	1%	35,0%
Flevoland	2%	32,3%

Tabel 3. Overzicht PNIL en overhead in verschillende regio's.

Tolkendiensten

In de benchmark van het aanvullend onderzoek hebben we geen gemeenten gevonden die een specifieke opslag voor tolkdiensten hanteren. Meestal bevatten kostenonderbouwingen of contractuele voorwaarden helemaal geen verwijzing naar de inzet van tolken. Er zijn 6 gemeenten gevonden die hier wel iets over hebben vastgelegd. Van deze gemeenten hanteren 5 gemeenten de richtlijn dat aanbieders zelf verantwoordelijk zijn voor de inzet (en daarmee de kosten) van tolken/vertalers bij de hulpverlening of dat ze het zien als de verantwoordelijkheid van de jeugdige/gezin zelf. Eén gemeente geeft expliciet aan dat het mogelijk is voor aanbieders om *'bij de gemeente een verzoek in te dienen om een bijdrage te leveren aan de kosten. Het is aan de gemeente om hierover een besluit te nemen'*. Uit bovenstaande leiden we af dat het niet gebruikelijk is om de inzet van tolken te vergoeden of expliciet als kostencomponent op te nemen in de onderbouwing van tarieven.

Verhouding directe- en indirecte cliëntgebonden tijd voor individuele begeleiding

Ook voor de verhouding directe- en indirect cliëntgebonden tijd is gekeken naar andere gemeenten en welke verhouding zij hanteren. In onderstaande tabel hebben wij van 17 gemeenten en regio's resultaten beschreven van deze verhouding die anderen hanteren:

Regio	Jaar	Type inkoop	Direct	Indirect
Hart van Brabant	2023	Behandeling spec	55%	45%
Gelderland	2024	Behandeling JH	60%	40%
Noord Veluwe	2022	Hoog specialistisch	60%	40%
Gooi en Vechtstreek	2020	Ambulante JH	60%	40%
Alkmaar	2023	ambulante JH	62%	38%
West Brabant Oost	2024	ambulante JH	70%	30%
Hart van Brabant	2023	Behandeling JH	70%	30%
Rivierenland	2022	ambulante JH	70%	30%
Noord Veluwe	2022	Overige segmenten	70%	30%
Gooi en Vechtstreek	2020	ambulante JH	70%	30%
Dommelvallei+, Helmond, Peelgemeenten, Veldhoven	2022	ambulante JH - individueel	70%	30%
Dommelvallei+, Helmond, Peelgemeenten, Veldhoven	2022	ambulante JH - groep	70%	30%
Dommelvallei+, Helmond, Peelgemeenten, Veldhoven	2022	ambulante JH - specialistisch	70%	30%
Zeeland	2020	ambulante JH	75%	25%
Hart van Brabant	2023	Behandeling JH	75%	25%
Rivierenland	2022	ambulante JH - groep	75%	25%
Aalsmeer en Amstelveen	2022	ambulante JH	75%	25%
Lekstroom	2022	Begeleiding zwaar	75%	25%
Lekstroom	2022	BH overig licht	76%	24%
Lekstroom	2022	Begeleiding midden	80%	20%
Lekstroom	2022	Begeleiding licht	82%	18%
Drenthe	2020	Alle JH	83%	17%

Tabel 4. Benchmark verhouding direct- en indirect cliëntgebonden tijd

Zoals blijkt uit bovenstaande tabel zien we in de benchmark een relatief grote spreiding tussen de verhouding directe- en indirect cliëntgebonden tijd, variërend tussen 55/45 tot 83/17. Het betreffen allemaal ambulante jeugdhulp producten. Een deel van deze producten hebben betrekking op specialistische behandeling waarvoor een lagere direct cliëntgebonden tijd geldt omdat er meer voorbereiding nodig is. Desalniettemin is het gemiddelde van deze benchmark een verhouding van 71/29 en is daarmee iets ruimer dan de verhouding die de gemeente Almere heeft bepaald in haar contractvoorwaarden (75/25).

No-show

Voor de no-show is ook gekeken naar de benchmark. Hieruit volgt dat in veel gemeenten (5 uit 10 gevonden voorbeelden) no-show niet declarabel is. In enkele gemeentes is alleen de alsnog zogenaamde nuttig gebruikte tijd of juist alleen de verloren productietijd, declarabel. In de gevallen dat no-show declarabel is, geldt over het algemeen de voorwaarde dat dit alleen opgaat voor afzeggingen die minder dan 24 uur voorafgaand aan de afspraak worden gedaan. De voorwaarde die de gemeente Almere hanteert is daarmee in lijn met de voorwaarden die andere gemeenten hanteren indien zij declaraties accepteren voor no-show en gunstiger in vergelijking met gemeenten waarbij no-show niet declarabel is.

3. Keuzes gemeente

Op basis van de resultaten uit het aanvullend onderzoek, onderdelen 1: de uitvraag en 2: de benchmark en de eerder door ons in opdracht van de gemeente Almere uitgevoerde kostenonderzoek⁵, heeft de gemeente de volgende keuzes gemaakt voor de verschillende factoren.

⁵ Definitieve rapportage tariefonderbouwingen stedelijke jeudhulp Almere 2024, zie inkoopdocumenten

Overhead & huisvestingskosten

De gemeente kiest ervoor om het overheadpercentage voor begeleiding groep (basis & specialistisch) gelijk te trekken met die van behandeling groep jeugd (LVB). Het percentage stijgt daarmee van 41,9% naar 49,2%. Effectief betekent dit een stijging van het berekende totale reële tarief van 6,6%.

De gemeente komt als volgt tot deze keuze: op grond van het eerder door ons uitgevoerde kostprijsonderzoek uit 2024, kwam de gemeente Almere tot een opslag voor overhead van 39,9% voor de individuele producten, en een opslag van 41,9% voor de groepsproducten. Het verschil van 2% tussen deze twee opslagen is toegevoegd om de huisvestingskosten die nodig zijn voor de groepsvoorzieningen, te bekostigen.

Uit de in dit memo beschreven benchmark blijkt dat deze opslagen relatief hoog zijn, uitgaande van een gemiddelde van 34,57%. Uit deze benchmark blijkt ook dat huisvestingskosten vaak geen onderdeel uitmaken van ambulante jeugdhulp, wat wordt benadrukt door de handreiking 'Inzicht in Tarieven'. Daarnaast geeft het merendeel van de aanbieders in de uitvraag aan van de aanbieders met deze opslagen uit kan, ook wanneer zij hiervan de huisvestingskosten moeten betalen.

Tegelijkertijd blijkt uit de uitvraag dat een aantal grote aanbieders in de gemeente hogere overheadskosten heeft. Ook laat de benchmark zien dat het voor producten zoals dagbesteding wel normaal is om te rekenen met een opslag voor huisvestingskosten. Bovendien heeft de gemeente Almere in haar contracteringsdocumenten aangegeven een opdracht bij aanbieders neer te leggen om meer zorg in groepsverband te organiseren in plaats van individuele zorg. Voor zorg in groepsverband is huisvesting een belangrijk component. Om deze redenen kiest de gemeente Almere ervoor om de opslag voor groepsproducten te verhogen van 41,9% naar 49,2%. Daarmee is deze opslag gelijk aan de opslag voor behandeling groep jeugd (LVB) in perceel 3.

Voor individuele ambulante producten handhaaft de gemeente Almere het percentage 39,9% omdat huisvestingskosten daar geen onderdeel van uitmaken. In de consultatiesessie zijn deze percentages getoetst en zijn er geen argumenten aangedragen om af te wijken van deze onderbouwing.

Zoals benoemd heeft bovenstaande keuze een effect van 6,6% op het eerdere tarief. De uurtarieven zijn daarmee als volgt:

	Begeleiding groep/dagbesteding basis	Begeleiding groep/dagbesteding specialistisch
Vastgesteld tarief 2025 per uur	€ 16,64	€ 29,18
Tarief 2025 per uur na verhoging 6,6% voor extra compensatie huisvesting als onderdeel van overhead	€17,73	€ 31,09

Tabel 5. Overzicht tarieven per uur 2025, inclusief 4,91% indexatie.

De tarieven voor begeleiding individueel blijven hetzelfde als voorheen, aangezien daar hetzelfde overheadpercentage van 39,9% blijft gelden.

Verhouding directe- en indirecte cliëntgebonden tijd voor begeleiding

De gemeente kiest ervoor om de verhouding direct- en indirect cliëntgebonden te wijzingen naar 70/30 voor de producten basis en 60/40 voor de specialistische producten (in plaats van de huidige 75/25 voor alle producten in dit perceel).

De gemeente komt als volgt tot deze keuze: uit de uitvraag blijkt dat 16 van de 20 aanbieders uit kunnen met de huidige verhouding van 75/25. Tegelijkertijd geven grotere aanbieders aan dat de verhouding voornamelijk voor specialistische begeleiding te scherp is, in acht nemende dat dit meer voorbereiding en verslaglegging vereist. Daarnaast blijkt uit dat benchmark dat in andere gemeenten gemiddeld een verhouding van 70/30 wordt toegepast.

Om tegemoet te komen aan de grotere aanbieders heeft de gemeente er initieel voor gekozen om de verhouding van 70/30 over te nemen uit de benchmark, waardoor aanbieders meer indirecte tijd mogen declareren dan voorheen. Echter gaven enkele aanbieders in de consultatiesessie aan dat dit voor specialistische producten nog steeds onvoldoende is. Hun voornaamste argument was dat de benchmark gericht is op zowel basis als specialistische producten, en dat daarmee appels en peren worden vergeleken. De gemeente kan zich vinden in deze redenering en heeft om die reden besloten om enkel de specialistische producten in de benchmark te vergelijken. Hiermee komt de gemeente tot de conclusie om de verhouding direct- indirect cliëntgebonden tijd voor specialistische producten in dit perceel gelijk te trekken met de specialistische producten uit perceel 3. Hiermee komt de gemeente op een verhouding van 60/40.

No-show

De gemeente kiest ervoor om de regels rondom no-show te versoepelen van: 'no-show betreffen de uren waarop jeugdige en/of (pleeg)ouder(s)/verzorger(s) niet zijn komen opdagen of wanneer de afspraak binnen 24 uur afgezegd wordt. Wanneer de afspraak eerder dan 24 uur van tevoren wordt afgezegd is dit geen no-show'

Naar

'No-show en annulering mag gedeclareerd worden waarbij de definities zijn:

- a. **No-show:** begeleider/behandelaar is aanwezig op de plek waar is afgesproken met de Jeugdige en/of (Pleeg)ouder(s)/verzorger(s) en Jeugdige en/of (Pleeg)ouder(s)/verzorger(s) is niet aanwezig/komt niet opdagen.
- b. **Annulering van de afspraak door de Jeugdige en/of (Pleeg)ouder(s)/verzorger(s) waarbij de Jeugdige en/of (Pleeg)ouder(s)/verzorger(s) de afspraak van tevoren afzegt binnen onderstaande termijnen. Er wordt onderscheid gemaakt in de termijn bij annulering van individuele begeleiding/behandeling en behandeling/begeleiding groep en dagbesteding:**
 - i. **Individuele begeleiding/behandeling:** annulering binnen 24 uren voor geplande afspraak (weekenddagen tellen niet mee)
 - ii. **Behandeling/begeleiding groep en dagbesteding:** annulering binnen 72 uur (3 werkdagen) voor de geplande afspraak'

De gemeente komt als volgt tot deze keuze: uit de uitvraag blijkt dat slechts de helft van de aanbieders te maken heeft met no-show. De andere aanbieders geven aan geen last te hebben van no-show of het niet te registreren. Bovendien weten aanbieders, ook zij die te maken hebben met no-show, de misgelopen uren vaak grotendeels op te vangen vanuit de niet-productieve uren, andere cliëntgebonden werkzaamheden of de indirect-clientgebonden tijd. Slechts 5 aanbieders geven aan dat het voor hen niet mogelijk is om met het huidige tarief (dus vanuit indirecte tijd of niet-productieve uren) hun aandeel no-show in de praktijk te dekken.

Uit de benchmark komt ook naar voren dat de huidige regels van Almere rondom no-show in lijn is met de richtlijnen die andere gemeenten hanteren. Desalniettemin heeft de gemeente ervoor gekozen om de declaratieregels rondom no-show te versoepelen om hiermee tegemoet te komen aan de aanbieders die met de huidige regels niet uitkomen. Dit betekent dat er geen opslag voor no-show in het tarief wordt meegenomen, maar dat de spelregels rondom no-show versoepeld worden. In de consultatiesessie is deze keuze getoetst. Enkele aanbieders gaven aan een voorkeur te hebben voor een opslag no-show in het tarief. Echter is de gemeente van mening dat het niet wenselijk is om een forfaitaire opslag te rekenen voor no-show, aangezien uit de uitvraag blijkt dat een groot aantal aanbieders niet te maken heeft met no-show.

PNIL & tolkendiensten

De gemeente kiest ervoor om geen aanvullende opslag voor PNIL of tolkendiensten op te nemen in het tarief.

De gemeente komt als volgt tot deze keuze: met betrekking tot tolkendiensten is er geen referentiegemeente of bron gevonden waarbij een opslag op het tarief wordt toegepast voor de inzet van tolken. Eén van de 20 aanbieders geeft als antwoord op de uitvraag aan tolkdiensten in te huren om zorg te kunnen leveren. De gemeente ziet in beide bronnen geen aanleiding om een opslag of contractuele voorwaarde voor de inzet van tolken op te nemen. Daarbij is de gemeente tevens van mening dat aanbieders hier ook oplossingen in de praktijk voor kunnen vinden bij de selectie van personeel daar waar

veelvuldig cliënten met een bepaalde taal zorg vragen, en is het ook mogelijk digitale middelen in te zetten. Dit gebeurt ook bij andere gemeenten. In de consultatiesessie geeft een aanbieder aan dat zij tolkendiensten in hun administratie onder direct zorgpersoneel scharen. De gemeente is echter van mening dat tolkendiensten vallen onder externe inhuur, en daarmee onder de overhead valt.

Met betrekking tot PNIL constateert de gemeente op grond van de benchmark dat een opslag voor PNIL in andere gemeenten voor kan komen. Deze opslag varieert in de gevonden bronnen tussen de 1% en 2%. Echter, de gemeenten die deze opslag hanteren kennen een aanzienlijk lagere overhead dan de gemeente Almere met 39,9% (en 49,2% voor groepsproducten waar een hoger percentage wordt gehanteerd voor de huisvestingskosten) en veel andere gemeenten in de benchmark die geen opslag voor PNIL hanteren. De gemeente Almere is van mening dat de ruimte in de bijgestelde overheadpercentages in vergelijking met andere gemeenten voldoende is ter dekking van de eventuele kosten voor PNIL en inzet van tolken. Om die reden ziet de gemeente geen aanleiding om een extra opslag op het tarief toe te passen. In de consultatiesessie zijn deze keuzes getoetst en zijn er geen argumenten aangedragen om eventueel af te wijken van deze onderbouwing.

Samenvattend

De gemeente Almere heeft opnieuw afwegingen gemaakt en deze onderbouwd voor de door de rechter genoemde factoren. De gemeente Almere heeft hierbij – naast het eerder uitgevoerde kostenonderzoek – gebruik gemaakt van een aanvullende uitvraag en benchmark. Op geen enkele factor heeft de gemeente Almere een afweging naar beneden gemaakt ten opzichte van de eerdere onderbouwing voorafgaand aan het kort geding. De keuzes voor overhead hebben direct effect op het tarief, terwijl de keuzes op het gebied van no-show en direct- en indirect cliëntgebonden tijd invloed hebben op de spelregels rondom declaratie.

A. Bronnenlijst

Aalsmeer en Amstelveen	2022	Link
Achterhoek	2022	Link
Alkmaar	2018	Link
Alkmaar	2023	Link
Centraal Gelderland	2024	Link
Centraal Gelderland	-	Link
Dommelvlei +, Helmond, Peelgemeenten, Veldhoven	2022	Link
Flevoland	2024 – HHM – opbouw tarieven regionale Jeugdhulp 24-uurs	Niet publiek beschikbaar
Foodvalley	2020	Link
Gooi & Vechtstreek	2020	Link
Gooi & Vechtstreek	2020	Link
Haaglanden	2024	Link
Handreiking inzicht in tarieven	2021	Link
Hart van Brabant	2023	Link
Houten	2022	Link
IJsselland	2022	Link
Lansingerland	2023 – Opbouw tarieven jeugdhulp	Niet publiek beschikbaar
Lekstroom	2022	Link
Midden Holland	2020	Link
Noord-Veluwe	2022	Link
NZa	2024	Link
Rivierenland	2022	Link
West-Brabant	2024	Link
Zeeland	2020	Link
Zeeland	2020	Link

Zuid-Drenthe	2020	Link
Zuid -Drenthe	2020	Link
Eigen database	2020 – 2024	Niet publiek beschikbaar

B. Overzicht omrekening overheaddefinities (t.o.v. personele kosten)

Regio	Categorie	Overhead	Uitleg
Zuid Drenthe	<i>JH begeleiding individueel</i>	25,33%	Omgerekend zodat reiskosten er ook bij zitten, want rekenden zij als aparte opslag
Centraal gelderland	<i>JH begeleiding individueel</i>	29,36%	Definitie overhead is excl. materiële kosten en kapitaallasten en opleidingskosten. Deze zijn bij het percentage uit de rapportage opgeteld voor de vergelijkbaarheid
Midden-Holland	<i>JH begeleiding individueel (normaal, specialistisch en intensief)</i>	30,00%	Geen omrekening op overheaddefinitie nodig
Achterhoek	<i>JH begeleiding individueel</i>	31,50%	Definitie overhead is excl. overige personele kosten, opleidingskosten, reiskosten en materiële zorggebonden kosten. Deze zijn bij het percentage uit de rapportage opgeteld.
Flevoland	<i>JH begeleiding individueel</i>	32,30%	Geen omrekening op overheaddefinitie nodig
Lekstroom	<i>JH begeleiding individueel</i>	32,30%	Geen omrekening op overheaddefinitie nodig
Gooi en vechtstreek	<i>JH begeleiding individueel</i>	35,00%	Geen omrekening op overheaddefinitie nodig
Alkmaar	<i>Jeugdhulp (kleine aanbieder)</i>	35,00%	Geen omrekening op overheaddefinitie nodig
Alkmaar	<i>JH begeleiding individueel</i>	35,00%	Geen omrekening op overheaddefinitie nodig
Midden limburg	<i>JH begeleiding individueel</i>	35,70%	Geen omrekening op overheaddefinitie nodig

Centraal gelderland	<i>JH begeleiding groep</i>	36,36%	Definitie overhead is excl. materiële kosten en kapitaallasten en opleidingskosten. Deze zijn bij het percentage uit de rapportage opgeteld voor de vergelijkbaarheid
Lekstroom	<i>JH begeleiding individueel</i>	36,60%	Geen omrekening op overheaddefinitie nodig
Achterhoek	<i>JH begeleiding groep</i>	36,90%	Definitie overhead is excl. overige personele kosten, opleidingskosten, directe kapitaallasten en materiële zorggebonden kosten. Deze zijn bij het percentage uit de rapportage opgeteld.
Alkmaar	<i>Jeugdhulp (reguliere aanbieder)</i>	40,00%	Geen omrekening op overheaddefinitie nodig

C. Uitvraag

Hieronder staan de gestelde vragen uit de uitvraag.

Overhead

De gemeente Almere is in een eerdere onderbouwing uitgegaan van:

- a. een opslag van 39,9% op de directe personele lasten voor individuele begeleiding
- b. een opslag van 41,2% op de directe personele lasten voor begeleiding groep.

"Onder overhead verstaan we alle kosten niet zijnde directe personele lasten (kosten voor salaris, eindejaarsuitkering, vakantiegeld, werkgeverslasten/sociale lasten van zorgpersoneel). Het gaat om de som van alle overige kosten. Het gaat hier om:

- a. Kosten voor niet-zorgpersoneel: Management, staf, financieel & administratief personeel, ICT-personeel, P&O, arbo en opleidingen, secretariaat
- b. Overige personele kosten: kosten voor externe inhuur, kosten voor tolken, opleidingskosten
- c. Materiële kosten: ICT, energiekosten, hotelmatige kosten zoals schoonmaak, huisvestingskosten, inventariskosten, reiskosten
- d. Overige materiële kosten: voedingskosten, cliëntgebonden materiële kosten

Het percentage overhead berekenen we als opslag op de directe personele lasten. Ter illustratie het volgende rekenvoorbeeld: stel dat de totale kosten 100 euro zijn, en dat de kosten voor het zorgpersoneel 70 euro zijn. In dit geval heeft u een % overhead van $(100-70)/70=0,4285 = 42,85\%$."

Vraag 1

Is dit percentage voldoende om alle kosten die vallen onder overhead volgens de hierboven beschreven definitie te dekken?

Vraag 2, 3, 4 en 5

Indien nee: welke opslag op de directe personele lasten zou deze kosten wel dekken voor begeleiding individueel (basis & specialistisch)?

Indien nee: welke opslag op de directe personele lasten zou deze kosten wel dekken voor begeleiding groep basis?

Indien nee: welke opslag op de directe personele lasten zou deze kosten wel dekken voor begeleiding groep specialistisch?

Indien nee: Kunt u specifiek voor de onderstaande kosten inzichtelijk maken om welke omvang het gaat?

Indien u dit niet kunt uitsplitsen per product, kunt u een kolom invullen

Verhouding direct-indirect voor individuele begeleiding

Binnen de gemeente Almere mogen zorgaanbieders zowel directe- als indirecte cliëntgebonden tijd declareren. Wel geldt hierbij de afspraak dat zorgaanbieders indirect cliëntgebonden tijd tot een maximum ten opzichte van het aantal direct cliëntgebonden uren mogen declareren. De gemeente heeft in het Programma van Eisen als voorwaarde voor een declaratie gesteld dat de omvang van het aantal indirecte cliëntgebonden uren niet meer mag zijn dan 25% van het totaal aantal gedeclareerde uren (de som van de direct cliëntgebonden uren en indirect cliëntgebonden uren). Uitgaande van bijvoorbeeld 4 uur cliëntgebonden tijdsbesteding, betekent dit dat een zorgaanbieder 3 uur direct-clientgebonden tijd en 1 uur indirect cliëntgebonden tijd mag declareren.

Onder direct cliëntgebonden tijd verstaat de gemeente Almere: de uren waarbij de professional direct contact heeft met de jeugdige, (pleeg)ouder(s)/verzorger(s), familie of directe omgeving ten behoeve van de begeleiding/behandeling. Dit kan zowel face-to-face als telefonisch of digitaal zijn.

Onder indirect cliëntgebonden tijd verstaat de gemeente Almere: de uren die de Professional besteedt aan zaken t.b.v. het inzichtelijk maken van de hulpvraag van de Jeugdige, maar waarbij de Jeugdige, (pleeg)ouder(s)/verzorger(s), familie of directe omgeving zelf niet aanwezig zijn, zoals: verslaglegging, rapportage (overleg) over de Jeugdige (dus ook de tijd die anderen dan de directe Professional hieraan besteden), analysetijd (bijvoorbeeld tbv diagnostiek, reistijd (van en naar de Jeugdige), voorbereidingscoördinatie met andere Professionals in het gezin (wanneer nodig).

Vraag 1

Komt het aandeel van 25% (t.o.v. het totaal aantal gedeclareerde uren) overeen met de omvang van de indirect cliëntgebonden tijd in uw zorgpraktijk?

Vraag 2 en 3

Indien nee, wat is het aandeel indirect cliëntgebonden tijd (t.o.v. het totaal aantal gedeclareerde uren) in uw zorgpraktijk voor begeleiding individueel basis?

Indien nee, wat is het aandeel indirect cliëntgebonden tijd (t.o.v. het totaal aantal gedeclareerde uren) in uw zorgpraktijk voor begeleiding individueel specialistisch?

Vergoeding no-show voor individuele begeleiding

In het geval van individuele begeleiding (perceel 1 en 2) wordt wel de reistijd vergoed (indien van toepassing), maar niet de geplande tijd voor de begeleiding zelf.

No-show betreffen de uren waarop jeugdige en/of (pleeg)ouder(s)/verzorger(s) niet zijn komen opdagen of wanneer de afspraak binnen 24 uur afgezegd wordt. Wanneer de afspraak eerder dan 24 uur van tevoren wordt afgezegd is dit geen no-show

Vraag 1

Wat is het aandeel uren no-show dat voor uw zorgpraktijk in 2023 is geregistreerd ten opzichte van het totaal aantal gedeclareerde uren?

Vraag 2

Welke definitie hanteert u bij de registratie van no-show op basis waarvan voorgaande vraag is beantwoord?

Vraag 3

In hoeverre lukt het binnen uw zorgpraktijk om uren voor no-show conform de definitie van de gemeente Almere alsnog nuttig in te vullen met cliëntgebonden werkzaamheden? Probeer een inschatting te maken van het percentage van de tijd no-show die om te zetten is in cliëntgebonden tijd.

Vraag 4

Biedt de hoeveelheid niet-productieve uren die verwerkt zijn in het tarief (176) voldoende ruimte om de no-show die niet om te zetten is in cliëntgebonden uren te dekken? Indien nee, kunt u dit toelichten?

Onder niet productieve uren verstaat de gemeente Almere: Het percentage van de beschikbare tijd dat een professional kwijt is aan niet-declarabele, niet-cliëntgebonden tijd, zoals het bijwonen van vergaderingen, werkbegeleiding, opleidingen, training, intervisie, of overige niet cliëntgebonden werktijd.

Vraag 5

Biedt het maximum van 25% indirecte cliëntgebonden tijd voldoende ruimte voor uren no-show die besteedt worden als indirecte cliëntgebonden tijd? Indien nee, kunt u dit toelichten?